

YTTRANDE

Dnr S2024/02100

Regeringskansliet  
Socialdepartementet  
s.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 17 mars 2025

## **Bättre tillsammans – Förslag till en uppdaterad nationell cancerstrategi**

### **Sammanfattning**

SPF Seniorerna stöder att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att

- förstärka och utveckla sin process för rekommendationer inom screeningområdet, så att rekommendationerna löpande anpassas till ny evidens,
- systematiskt följa upp genomförandet av rekommendationerna och vårdprogrammen per region och befolkningsgrupp, samt att
- löpande följa upp användning av rehabiliteringsinsatser vid cancer.

### **Allmänt**

Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde. Trots detta finns en rad hälsoundersökningar och behandlingar med omotiverade åldersgränser. Detta gäller inte minst när det handlar om cancer.

Screening med mammografi för att upptäcka bröstcancer erbjuds regelmässigt och avgiftsfritt för alla kvinnor upp till 74 år. Kvinnor över 74 år blir inte kallade till screening och om de själva påtalar att de vill undersökas får de betala. Cirka 2 000 kvinnor över 75 år drabbas av bröstcancer årligen och dessa har en kraftig överdödlighet i sin cancer. Samma problem finns för livmoderhalscancer där gränsen för screening är 64 år. Statens medicinsk-etiska råd anser att åldersgränser i screeningprogram är diskriminerande.

Moderna cellgifter är den effektivaste behandlingen mot prostatacancer. Få män över 70 år med avancerad prostatacancer behandlas med cellgifter i den utsträckning som är rimlig och i samma utsträckning som andra. Äldre personer som i övrigt är fullt friska opereras inte i samma utsträckning för ändtarmscancer. De regionala skillnaderna är stora.

#### **SPF Seniorerna**

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 [info@spfseniorerna.se](mailto:info@spfseniorerna.se)

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

[www.spfseniorerna.se](http://www.spfseniorerna.se)

#### 4.7.1 Jämlik tillgång till cancerscreening i hela landet

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att

- förstärka och utveckla sin process för rekommendationer inom screeningområdet, så att rekommendationerna löpande anpassas till ny evidens, och att
- systematiskt följa upp genomförandet av rekommendationerna och vårdprogrammen per region och befolkningsgrupp.

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att cancercentrum ska få i uppdrag att fortsätta utveckla nationella kallelsekanslier för alla screeningprogram.

#### 5.5.1 Förstärkt patientdelaktighet och patientmedverkan

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att cancercentrum ska få i uppdrag att vidareutveckla *Min vårdplan* till en individuell behandlings- och utvecklingsplan.

#### 7.13.1 En jämlik tillgång till diagnostik och behandling av hög kvalitet

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Strålsäkerhetsmyndigheten bör ges i uppdrag att, tillsammans med relevanta aktörer, etablera ett program för klinisk revision vid användning av radioaktivitet i diagnostik och behandling.

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över Sveriges system för utvärdering och införande av nya läkemedel för en modern och effektiv läkemedelsprocess som beaktar nya finansieringsmodeller samt möjlighet till program för tidig tillgång.

Det är viktigt att användning av radioaktivitet vid diagnostik och behandling ständigt utvärderas och omprövas för att minimera eventuella risker för patient då man använder radioaktiva ämnen in i kroppen.

Snabb tillgång till nya säkra behandlingsmetoder, till rimliga kostnader, är väsentligt för seniorer. Utvärdering och uppföljning av nya terapier är oerhört viktigt och för att det ska ske på ett konstruktivt sätt måste införandeprocess vara anpassad till den verklighet som gäller för nya dyra terapier där andra finansieringsmodeller är ett måste.

#### 9.7.1 Integrerad värdering av rehabiliteringsbehov och jämlik tillgång till specialiserad rehabilitering

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att löpande följa upp användning av rehabiliteringsinsatser vid cancer.

### 10.11.1 En stärkt och jämlik palliativ vård vid livshotande sjukdom

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska få i uppdrag att, i nära dialog med relevanta aktörer, göra en översyn av kunskapsstyrningens ändamålsenlighet inom det palliativa området. Översynen bör också innefatta behovet av ett palliativt kunskapscentrum.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsordförande beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunniga Aase Wisten och Thony Björk deltagit.

Eva Eriksson  
Förbundsordförande

---

SPF Seniorerna är en av Sveriges största ideella organisationer med närmare en kvarts miljon medlemmar i cirka 750 föreningar över hela landet, samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939. Förbundet är verkligt partipolitiskt och religiöst obundet och organiserar alla som har någon form av pension och deras partner.